
Wszystko, o co chciałbyś zapytać, zanim sporządzisz testament

---

*Informator dla osób
rozważających napisanie
testamentu*

Spis treści

01

Dlaczego warto sporządzić testament?

s. 02

02

Testament własnoręczny czy notarialny?

s. 08

03

Rozporządzenia, które można zawrzeć w testamencie

s. 12

04

Jak przygotować się do sporządzenia testamentu?

s. 18

05

Wzory testamentów

s. 22

06

Długi spadkowe

s. 24

07

Jak sporządzić testament, żeby rodzina go nie podważyła?

s. 26

08

Testament a przedsiębiorcy

s. 28

09

Dlaczego warto uwzględnić w testamencie organizację pozarządową?

s. 32

Jak to zrobić?

s. 33

Najczęściej zadawane pytania

s. 36

10

Organizacje pozarządowe uczestniczące w kampanii „Napisz Testament”

s. 40

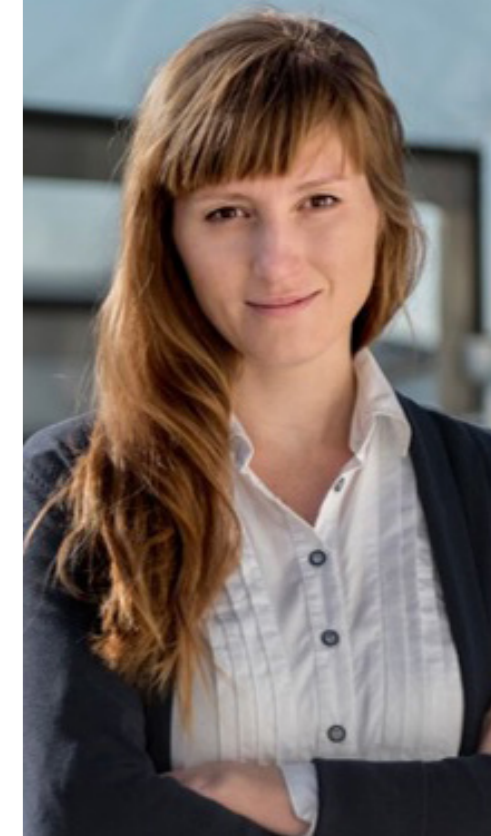
Trzymają Państwo w rękach informator o testamentach, który został przygotowany przez grupę ekspertów, na codzień zajmujących się prawem spadkowym i współpracujących przy kampanii „Napisz Testament”

Informator powstał zarówno z myślą o osobach, które rozważają sporządzenie testamentu, ale też o tych, które nie mają świadomości, że napisanie takiego dokumentu pozwoliłoby uniknąć – po ich śmierci – sporów sądowych i rodzinnych, jak również komplikacji, mogących pojawić się w związku z brakiem testamentu. Jak wskazują prawnicy, takich komplikacji jest wiele, a duża część z nich wynika z niewystarczającej wiedzy na temat sporządzania testamentu.

W informatorze znajdą zatem Państwo m.in. odpowiedzi na pytania: dlaczego warto sporządzić testament, jak się do tego przygotować, co można w nim zawrzeć, jaki rodzaj testamentu wybrać oraz co zrobić, aby po naszej śmierci spadkobiercy mogli łatwo testament odnaleźć.

Za pośrednictwem tej publikacji pragniemy ponadto zwrócić Państwa uwagę na możliwość uwzględnienia w testamencie wybranej organizacji pozarządowej. Zachęcamy, aby decydując się na ten krok, pamiętać w pierwszej kolejności o rodzinie oraz o osobach szczególnie nam bliskich. Pamiętajmy, że możemy zostawić po sobie coś jeszcze... Możemy wesprzeć cel społeczny, który jest nam szczególnie bliski, który wspieramy lub popieramy. Wystarczy zrobić w testamencie zapis gna rzecz wybranej fundacji lub stowarzyszenia. Jeśli wiele osób zdecyduje się na ten krok, zapisane sumy zostaną zwielokrotnione i przyczynią się do wzmocnienia bardzo ważnych i potrzebnych działań, podejmowanych przez nie na co dzień.

Organizacje, które polecamy Państwa uwadze jako najlepsze do uwzględnienia w testamencie to etyczne, transparentne, działające pręźnie i zgodnie z prawem instytucje. Pełen wykaz organizacji wraz z opisem ich działalności znajduje się wewnątrz informatora.

Ewelina Szeratics
Manager kampanii „Napisz Testament”

01

Dlaczego warto sporządzić testament?

Większość osób zapytanych, z czym kojarzy im się testament odpowiadają, że z aktem ostatniej woli, ze śmiercią lub chorobą, ze znacznym majątkiem lub z niezwykle skomplikowaną czynnością, która zajmuje sporo czasu. Rzeczywiście, część osób sporządzających ten dokument to osoby starsze, ciężko chore albo majątne, pragnące za życia uregulować swoje sprawy finansowe. Prawnicy podkreślają jednak, że coraz częściej na napisanie testamentu decydują się osoby młode, które traktują testament jako jeden ze sposobów zarządzania swoim majątkiem na wypadek, gdyby nagle ich zabrakło.

Osoby te mają świadomość, że gdyby nagle spotkało je najgorsze, a wcześniej nie sporządziłyby testamentu, spadek po nich otrzymają spadkobiercy ustawowi, czyli osoby, które dziedziczą według przepisów prawa spadkowego (są one wymienione w Kodeksie cywilnym, w artykułach 931-935).

Kim są zatem ci, którzy decydują się sporządzić testament? To przede wszystkim osoby świadome, pragnące zabezpieczyć swoich najbliższych i rozdysponować posiadane dobra według własnego uznania. Na wypadek, gdyby nagle ich zabrakło. Nie istnieje wyczerpująca lista wszystkich sytuacji, w których ludzie decydują się na napisanie testamentu. Poniżej przytaczamy jedynie kilka przykładów.

1

RODZICE MAŁOLETNIICH DZIECI

Zgodnie z dziedziczeniem ustawowym, w razie śmierci jednego z rodziców, spadek po nim dziedziczą żyjący małżonek oraz dzieci zmarłego. Jeśli dzieci są małoletnie (czyli nie skończyły 18 lat), to do czasu uzyskania przez nie pełnoletności ich majątkiem zarządza sąd rodzinny.

W przypadku gdyby zmarły został po sobie połowę udziałów we wspólnym mieszkaniu, te udziały odziedziczyli by wspólnie żyjący małżonek oraz dzieci. A gdyby żyjący małżonek zechciał sprzedać w przyszłości mieszkanie, wówczas nie mógłby tego uczynić bez zgody sądu rodzinnego. Część udziałów w mieszkaniu należałaby bowiem do małoletnich dzieci, które przed ukończeniem 18 lat nie mogą decydować o swoim majątku. Jak podkreślają prawnicy, sąd rodzinny nie zawsze trzyma stronę rodziców. Ta sprawa mogłaby się zatem zakończyć niekorzystnie dla rodzica pragnącego sprzedać mieszkanie.

Chcąc uniknąć takiej sytuacji, oboje małżonkowie powinni sporządzić tzw. testamenty wzajemne¹, w których jako wyłącznego spadkobiercę wskazaliby siebie nawzajem. W ten sposób, w razie śmierci jednego z nich, część udziałów w mieszkaniu przechodzi wyłącznie na drugiego małżonka, który może w całości decydować o przyszłości tej nieruchomości.

2

DZIADKOWIE PRAGNĄCY PRZEKAZAĆ SWÓJ MAJĄTEK WNUKOM

Sporządzają testament, aby mieć pewność, że wnuk (lub wnuki) otrzymają cały spadek.

Należy jednak pamiętać, że w takiej sytuacji, rodzicom spadkobierców będzie przysługiwało roszczenie o zachowek². Ponadto, dziadkowie powinni wskazać w testamencie osobę, która będzie zarządzała odziedziczonym przez wnuki majątkiem do czasu uzyskania przez nie pełnoletności (zakładając, że to osoby małoletnie).

3

OSOBY ŻYJĄCE W ZWIĄZKACH NIEFORMALNYCH

W razie śmierci jednego z partnerów, drugi partner nie jest uprawniony do dziedziczenia po zmarłym. Polskie prawo spadkowe traktuje bowiem takie osoby jak obce. Jedynym sposobem, aby uniknąć tej sytuacji jest sporządzenie testamentu. Jest to szczególnie ważne np. w przypadku współwłasności mieszkania (czyli w sytuacji, w której mieszkanie należy do dwóch lub większej liczby osób). Każdy z partnerów sporządza testament, w którym swój udział przekazuje drugiemu partnerowi.

Dzięki takiemu rozwiązaniu, w razie śmierci jednego z nich, udział należący do zmarłego nie przypadnie spadkobiercom ustawowym (np. rodzicom i rodzeństwu). Będzie im jednak przysługiwał zachowek.

1

Każdy z małżonków sporządza swój testament, polskie prawo nie dopuszcza wspólnego testamentu obojga małżonków.

2

Zachowek – określona kwota pieniężna stanowiąca połowę tego, co by otrzymała dana osoba, gdyby dziedziczyła jako spadkobierca ustawowy. Czyli np. jeśli córka odziedziczyłaby po matce mieszkanie, ale tak się nie stało, gdyż matka zapisała całe mieszkanie przyjaciółce, wówczas córce przysługuje względem przyjaciółki matki roszczenie o zachowek, czyli wypłatę kwoty, stanowiącej połowę wartości mieszkania. Zachowek należy się najbliższej rodzinie spadkodawcy, jeśli jej członkowie zostali pominięci w testamencie. Osobami uprawnionymi do zachowku są: zstępni spadkodawcy (dzieci, wnuki, prawnuki itd.) oraz jego małżonek. Jeśli spadkodawca, w chwili śmierci nie miał zstępnych, wówczas prawo do zachowku przysługuje jego małżonkowi oraz rodzicom. Roszczenie o zachowek nie przysługuje rodzeństwu spadkodawcy ani innym dalszym krewnym lub powinowatym.

Należy ponadto pamiętać, że partner, który odziedziczył udział po zmarłym, będzie musiał zapłacić podatek od spadków w wysokości należnej dla III grupy podatkowej³.

4

OSOBY PRAGNĄCE PODZIELIĆ POSIADANY MAJĄTEK WEDŁUG WŁASNEGO UZNANIA

Zgodnie z dziedziczeniem ustawowym, spadek po zmarłym otrzymują spadkobiercy ustawowi. Jeśli jednak wolą danej osoby jest, aby spadek po niej otrzymały inne osoby niż wskazane w przepisach albo te same, z tym, że w innych proporcjach, niż wynika to z Kodeksu cywilnego, wówczas konieczne jest sporządzenie testamentu.

5

OSOBY SAMOTNE

Czyli takie, które nie posiadają rodziny ani krewnych. Zgodnie z polskim prawem spadkowym, po śmierci takich osób, w miejsce spadkobierców ustawowych wchodzi gmina ostatniego miejsca zamieszkania zmarłego, a jeśli nie da się jej ustalić, Skarb Państwa. W celu uniknięcia takiej sytuacji, chcąc rozdysponować swoim majątkiem według własnego uznania, osoby samotne sporządzają testament. W dokumencie tym, jako spadkobierców wskazują przyjaciół, sąsiadów, zaprzyjaźnioną bibliotekę lub muzeum, a także fundację lub stowarzyszenie, które ich zdaniem spożytkują otrzymany spadek w odpowiedni sposób.

3

Poniżej wskazujemy tzw. grupy podatkowe zobowiązane do zapłacenia podatku od spadków.

Grupa I: małżonek, wstępni (rodzice, dziadkowie, pradiadkowie), zstępni (dzieci, wnuki, prawnuki), pasierb, ojczym, macocha, rodzeństwo, teściowie, zięć, synowa (ta grupa jest zwolniona z płacenia podatku, jeśli co do zasady, w ciągu 6 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia sądu stwierdzającego nabycie spadku albo zarejestrowania aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza wypełnią w swoim urzędzie skarbowym druk SD-Z2; jeśli druk zostanie złożony po terminie, wówczas takie osoby będą musiały zapłacić podatek).

Grupa II: zstępni rodzeństwa (np. dzieci siostry, wnuki brata), rodzeństwo rodziców (np. ciotki, wujowie), zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie rodzeństwa małżonków, małżonkowie innych zstępnych (np. mąż wnuczki);

Grupa III: pozostali nabywcy.

Osoby decydujące się na spisanie testamentu to przede wszystkim osoby świadome, pragnące zabezpieczyć swoich najbliższych i rozdysponować posiadane dobra według własnego uznania. Na wypadek, gdyby nagle ich zabrakło.

Coraz częściej na napisanie testamentu decydują się osoby młode, które traktują testament jako jeden ze sposobów zarządzania swoim majątkiem na wypadek, gdyby nagle ich zabrakło.

02

Testament własnoręczny czy notarialny?

Z doświadczenia prawników specjalizujących się w prawie spadkowym wynika, że najczęściej podważanym testamentem jest **testament własnoręczny, zwany holograficznym**. To testament napisany w domu i (najczęściej) tam też przechowywany. Aby taki testament był ważny, testator (czyli osoba pisząca testament) musi sporządzić go własnoręcznie. Wykluczone jest napisanie testamentu na komputerze, w naszym imieniu nie może go również napisać ktoś inny. Ponadto, musi on zawierać datę oraz podpis testatora.

Sposoby podważania testamentów są różne.

- » Jeden z możliwych scenariuszy jest następujący: spadkobiercy ustawowi nie zgadzają się z treścią testamentu (ponieważ np. przypadł im mniejszy udział, niż się spodziewali). Pragną zatem podważyć testament, próbując dowieść przed sądem, że zmarły, w chwili jego sporządzania, nie był świadomy tego, co w nim zapisuje.
- » Mogą również próbować udowodnić, że testament jest nieważny, ponieważ w chwili jego sporządzania spadkodawca zażywał silne leki, które mogły utrudnić lub wyłączyć świadome podjęcie przez niego decyzji.
- » Niezadowoleni spadkobiercy mogą również próbować dowieść, że testament został napisany pod wpływem nacisku innej osoby.
- » Mogą również podważyć autentyczność pisma widniejącego w testamencie uważając, że nie należy ono do zmarłego.

Jeśli sąd przychyli się do wniosku niezadowolonych spadkobierców uzna przytoczone powody za wystarczające do podważenia testamentu, wówczas jego treść zostaje unieważniona. A wola spadkodawcy co do dysponowania jego majątkiem, nie zostaje uwzględniona. Prawdopodobieństwo podważenia testamentu jest o wiele mniejsze, jeśli zostanie on sporządzony u notariusza. Prawnik ten ma obowiązek zweryfikować tożsamość przyszłego testatora. Sprawdza również, czy nie pozostaje on pod wpływem środków odurzających, czy jest świadomy swoich działań i czy nikt nie zmuszał go do tego, aby taki testament sporządził. Notariusz z pewnością zadba o to, żeby wola testatora wyrażona była jak najdokładniej, zgodnie z prawem, bez postanowień, które mogłyby wzajemnie sobie przeczyć lub się wykluczać.

Ponadto, **przy sporządzeniu testamentu notarialnego, eliminuje się praktycznie do zera ryzyko, że testament zostanie zniszczony lub zaginie**. Notariusz ma bowiem obowiązek przechowywania w bezpiecznych warunkach wszystkich aktów notarialnych, w tym testamentów, które podpisywane są przy jego udziale.

Jakie inne możliwości daje testament notarialny?

Testament notarialny, jako akt sporządzany w profesjonalny sposób niesie za sobą również dalsze korzyści, których nie sposób uzyskać przy sporządzeniu testamentu w innej formie.

Dotychczas, nawet w przypadku sporządzenia testamentu w formie aktu notarialnego, bardzo trudno było spadkobiercom uzyskać do niego dostęp. Często spadkobiercy nie wiedzą nawet o tym, że taki akt istnieje. Nie mają również wiedzy na temat tego, w której kancelarii notarialnej jest on przechowywany. Do tej pory wyszukiwanie konkretnego testamentu notarialnego było długotrwałe i żmudne, z tego względu, iż poszukiwany testament mógł zostać sporządzony w dowolnej kancelarii notarialnej na terenie całego kraju. Uzyskując odpowiedź jednej z kancelarii o braku poszukiwanego przez nas testamentu, pozostaje do sprawdzenia jeszcze kilka tysięcy innych biur notarialnych.

Notarialny Rejestr Testamentów wzmacnia poczucie pewności, że testament zostanie ujawniony bez opóźnienia, nie zaginie ani nie zostanie zniszczony.

W odpowiedzi na tego typu problemy **stworzony został Notarialny Rejestr Testamentów**. Jest to rozwiązanie stosowane z powodzeniem w wielu krajach. Zwiększa poczucie pewności, że testament zostanie ujawniony bez opóźnienia, nie zaginie ani nie zostanie zniszczony. Przedmiotem wpisu w Rejestrze Testamentów może być testament notarialny oraz testament własnoręczny, jednakże ten drugi tylko w przypadku, gdy zostanie przekazany notariuszowi na przechowanie.

Wpis do rejestru testamentów dokonywany jest dobrowolnie i bezpłatnie przez notariusza i **UWAGA – wpis w rejestrze testamentów pozostaje niejawnym za życia testatora**. Dzięki temu, spadkobierca ma pewność, że żadna osoba z wyjątkiem notariusza nie pozna jej woli. Za życia testatora nikt nie może sprawdzić, czy sporządził on testament. Natomiast po śmierci testatora jego spadkobiercy okazując akt zgonu mogą, za pośrednictwem dowolnego notariusza, poszukiwać testamentu oraz ustalić kancelarię, w której przechowywany jest taki akt.

Warto również wiedzieć, że w Rejestrze Testamentów nie ujawnia się treści testamentu, a jedynie miejsce jego przechowywania, co jednak już samo w sobie ułatwia i przyspiesza całe postępowanie związane z poszukiwaniem testamentu, gdyż uda-

jąc się do najbliższego notariusza możemy szukać testamentu znajdującego się w dowolnym biurze notarialnym w Polsce. Utworzenie Notarialnego Rejestru Testamentów jest więc przemyślanym i sprawdzonym rozwiązaniem rozwiewającym troski osób sporządzających testament, aby po ich śmierci informacja o tym, że sporządzili testament dotarła do spadkobierców, a sam testament nie został zniszczony lub nie zaginął. Szczególnie z uwagi na fakt, że **wpis do Rejestru Testamentów jest bezpłatny, a testator w każdej chwili może zażądać usunięcia testamentu z Rejestru**.

Koszt sporządzenia testamentu notarialnego waha się od 50 do 200 zł netto i zależy od jego treści. Do tego dochodzi cena wypisu w wysokości 6 zł za każdą rozpoczętą stronę. Najlepiej skontaktować się z wybraną kancelarią notarialną i zapytać o koszt sporządzenia tego dokumentu. Na oficjalnej stronie Krajowej Rady Notarialnej znajduje się wyszukiwarka wszystkich notariuszy w kraju – każdy może znaleźć tam kancelarię notarialną działającą w jego mieście.

03

Rozporządzenia, które można zawrzeć w testamencie (zarówno własnoręcznym, jak i notarialnym)

Ustanowienie spadkobiercy

W testamencie można powołać spadkobiercę lub spadkobierców do całości lub do części spadku. Nie trzeba wskazywać imienia i nazwiska tych osób, wystarczy sformułowanie „moja małżonka” albo „moja

starsza siostra”. Jako spadkobiercę można wskazać każdego – zarówno członka bliższej lub dalszej rodziny, przyjaciela, znajomego, sąsiada, a także lokalną bibliotekę, muzeum, stowarzyszenie, fundację, itp.

Warszawa, 23.02.2020

TESTAMENT

Ja, Jan Kowalski, urodzony 23.04.1971 r. w Olsztynie, powołuję do całości spadku moją żonę Anne Kowalską.

Podpis własnoręczny

Polecenie

Spadkodawca może nałożyć na spadkobiercę obowiązek określonego działania lub zaniechania, które może dotyczyć np. opiekania się chorym członkiem rodziny albo wskazówek odnośnie modlitw czy nabo-

żeństw odprawianych w intencji zmarłego. Polecenie ma charakter niemajątkowy, czyli adresat polecenia nie może osiągnąć żadnej korzyści majątkowej.

Katowice, 01.08.2019

TESTAMENT

Ja, MAria Nowak z domu Sochańska, ur. 14.09.1959 r., będąca w pełni władz umysłowych, powołuję do całości spadku mojego męża Filipa Nowaka. Jednocześnie polecam, aby w każdą rocznicę mojej śmierci, przez pięć kolejnych lat, odprawiać w mojej intencji msze gregoriańska.

Podpis własnoręczny

Zapis zwykły

Spadkodawca może zobowiązać w testamencie konkretną osobę do spełnienia określonego świadczenia majątkowego na rzecz wskazanej osoby. Zapis może być uczyniony pod warunkiem (patrz str. 39) lub z zastrzeżeniem terminu. Roszczenie

z tytułu zapisu przedawnia się z upływem pięciu lat od dnia wymagalności zapisu. Spadkodawca może na przykład zobowiązać swojego przyjaciela do przekazania konkretnej kwoty pieniężnej wskazanemu stowarzyszeniu lub fundacji.

Cieszyn, 14.07.2018

TESTAMENT

Ja, Andrzej Dabrowski, urodzony 27.11.1984 r. w Ciechocinku, zobowiązuję moją żonę Wandę Dabrowską do przekazania 2000 zł na rzecz Schroniska dla Bezdomnych w Cieszynie przy ul. Wojska Polskiego 50.

Podpis własnoręczny

Zapis windykacyjny

Spadkodawca może zapisać wskazanym osobom konkretne składniki majątku, np.: samochód, gospodarstwo rolne, mieszkanie, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu itp. Należy pamiętać, że testament

zawierający zapis windykacyjny musi być sporządzony w formie aktu notarialnego, a więc **taki zapis możliwy jest jedynie w testamencie notarialnym.**

Powołanie wykonawcy testamentu

Spadkodawca może powołać w testamencie wykonawców albo wykonawcę testamentu, czyli osobę, która w wypadku jego śmierci zadba, aby majątek spadkodawcy został rozdysponowany zgodnie z jego wolą. Ustanowienie wykonawcy testamentu jest

wręcz koniecznością w przypadku spadku o dużej wartości, skomplikowanym stanie prawnym, spadku zapisanego osobie małoletniej lub w razie wątpliwości odnośnie tego, czy spadkobiercy zgodzą się na zaplanowany podział majątku.

Wydziwienie

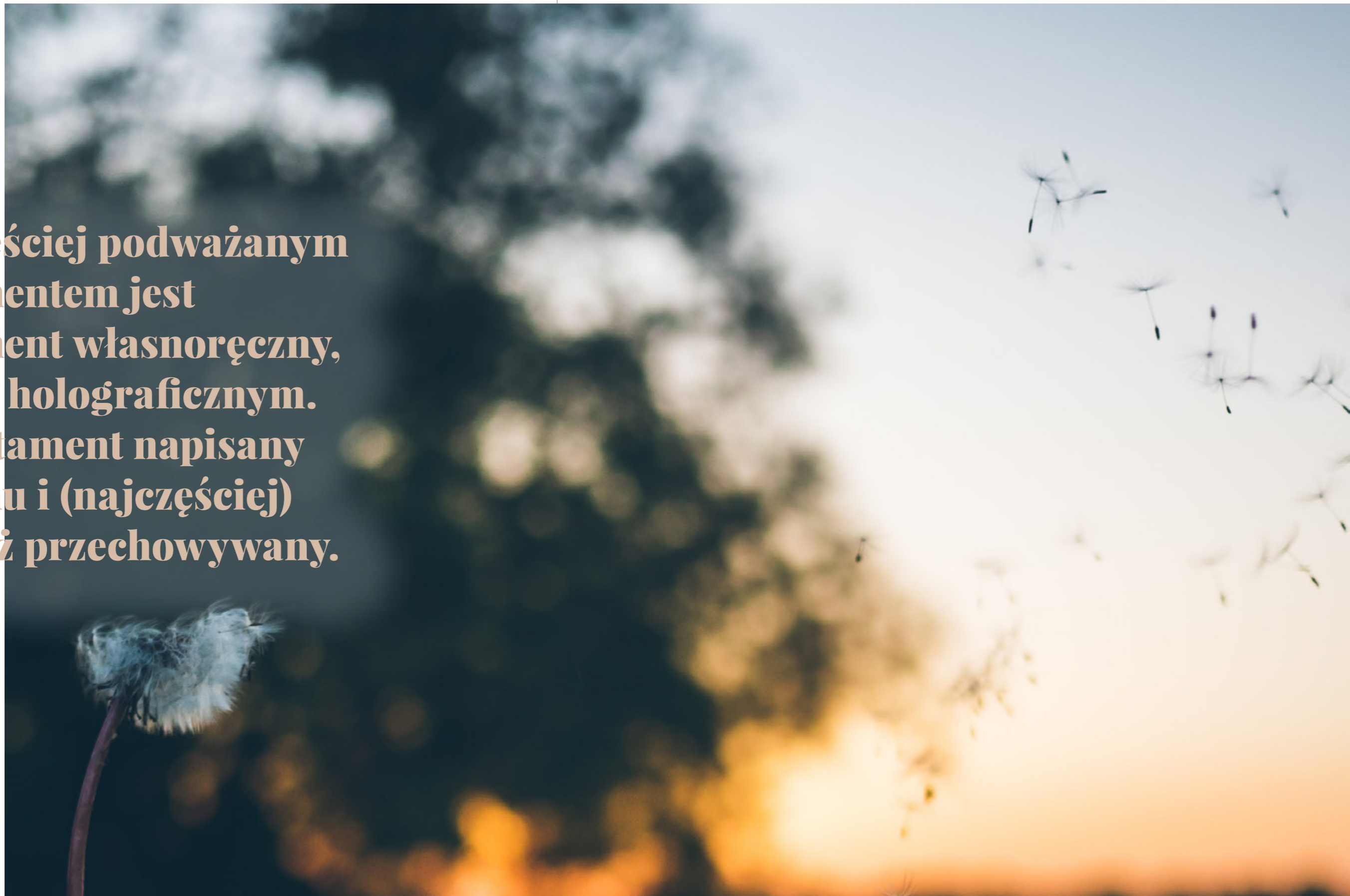
Spadkodawca może w testamencie wydziwienić daną osobę, czyli pozbawić ją prawa do zachowku. Katalog osób, których dotyczy wydziwienie został określony w Księdze IV Kodeksu cywilnego. Są to **zstępni, małżonkowie i rodzice**, którzy: wbrew woli spadkodawcy postępują uporczywie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego (np. są alkoholikami, narkomanami, zaniedbują własną rodzinę); dopuściły się względem spadkodawcy albo jednej z najbliższych mu osób umyślnego przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu lub wolności albo rażącej obrazy czci (np. jeśli uprawniony do zachowku często, publicznie obraża testatora, ubliża mu czy oczernia); uporczywie nie dopełniły względem spadkodawcy obowiązków rodzinnych (np. nie płaci spadkodawcy alimentów do których był zobowiązany, wielokrotnie proszony o pomoc przez ciężko chorego spadkodawcę, odmawia takiej pomocy).

Ustanowienie fundacji

Osoba sporządzająca testament może także ustanowić fundację. Instytucja ta jest w Polsce mało popularna. W ostatnich latach, fundację w swoim spadku powołała Wisława Szymborska.

Najczęściej podważanym testamentem jest testament własnoręczny, zwany holograficznym. To testament napisany w domu i (najczęściej) tam też przechowywany.

04

Jak przygotować się do sporządzenia testamentu?

Testament to ważny dokument, do którego sporządzenia trzeba się dobrze przygotować. W nim bowiem wskazujemy, komu chcemy przekazać konkretne składniki naszego majątku albo całą masę spadkową. W nim również możemy wskazać osobę, która będzie wykonawcą testamentu i zadba o sprawną realizację zawartych w nim postanowień. W testamencie możemy również zażyczyć sobie, aby spadkobiercy podjęli określone działania, jak na przykład raz w miesiącu przywozili środki czystości do wskazanego przez nas domu dziecka albo przekazali konkretną kwotę wybranej przez nas fundacji lub stowarzyszeniu.

Pamiętajmy przy tym, że testament w każdej chwili można zmienić np. gdy nasza sytuacja życiowa lub finansowa ulegnie zmianie. Wystarczy wówczas wizyta u notariusza i w miejsce dotychczasowego testamentu sporządzenie kolejnego.

Czego potrzebujemy, aby napisać testament? Na początek wystarczą kartka papieru i długopis, jak również kubek herbaty i wygodny fotel. I spokój, który potrzebujemy, aby zebrać myśli.

Poniżej zamieszczamy tabelki, które pomogą przygotować się do sporządzenia testamentu.

Pierwsza służy do wpisania posiadanych przez nas przedmiotów, praw majątkowych i niemajątkowych, oszczędności, udziałów, itp., które chcielibyśmy przekazać kolejnym pokoleniom w testamencie.

SKŁADNIK MAJĄTKU	SZACUNKOWA WARTOŚĆ
Nieruchomości ⁸	
Środki na koncie bankowym	
Inwestycje	
Akcje i oszczędności	
Ubezpieczenie na życie	
Pieniądze, które ktoś jest Ci dłużny	
Samochód, motor, itp.	
Inne dobra	
SUMA A	

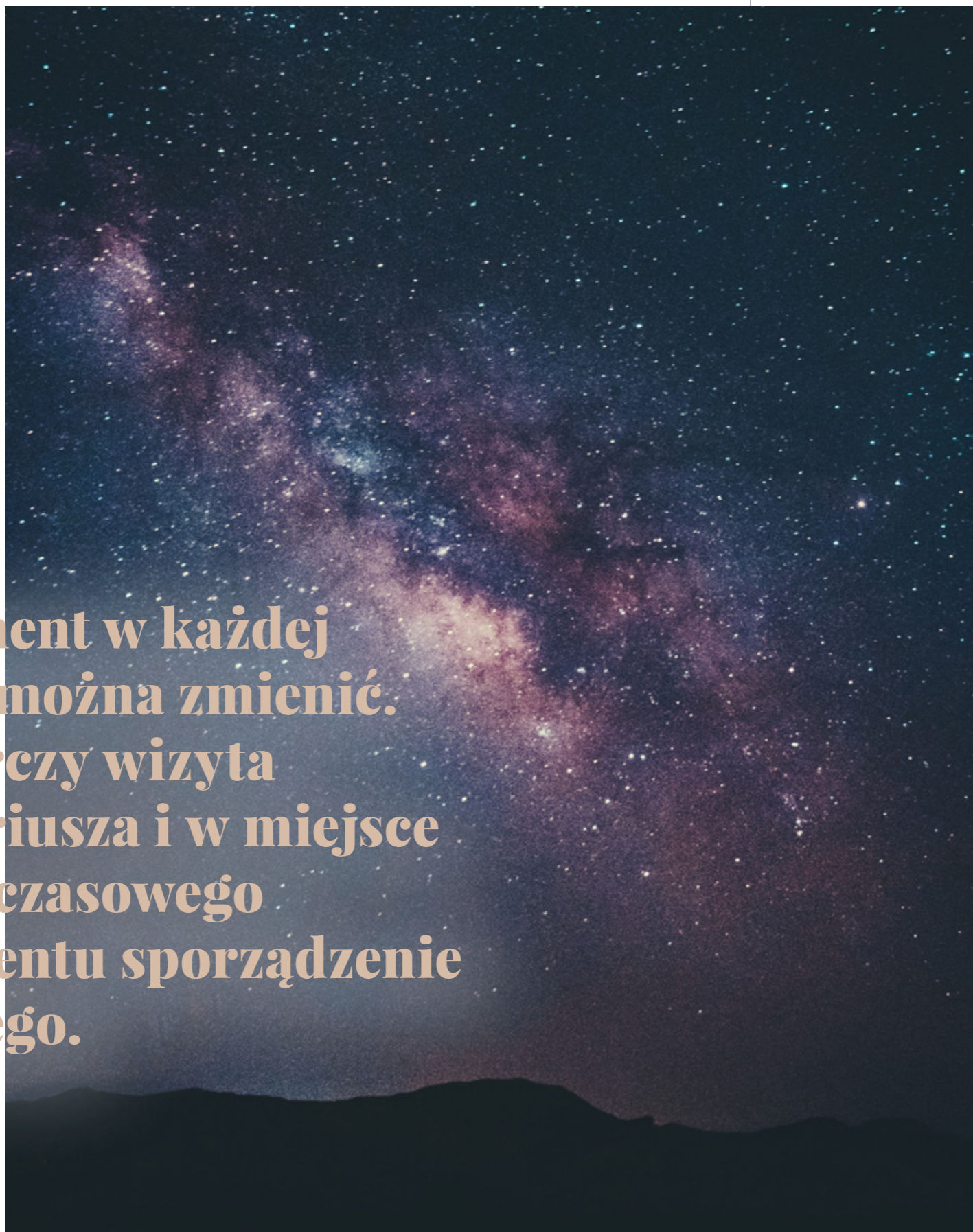
W drugiej tabelce wpisujemy wszystkie posiadane zobowiązania (m.in. kredyty, pożyczki), które spadkobiercy będą musieli pokryć przyjmując po nas spadek.

ZADŁUŻENIE	SZACUNKOWA WARTOŚĆ
Kredyt hipoteczny	
Pożyczki	
Karta kredytowa	
Inne zadłużenia	
SUMA B	

8

Pamiętaj, że możesz dysponować tylko tą częścią nieruchomości, która należy do Ciebie. Jeśli jesteś współwłaścicielem np. mieszkania razem ze swoją żoną/mężem, w testamencie możesz zapisać tylko swoją część. To samo dotyczy innych składników majątku.

Testament w każdej chwili można zmienić. Wystarczy wizyta u notariusza i w miejsce dotychczasowego testamentu sporządzenie kolejnego.

W trzeciej wyliczamy to, co odziedziczą po nas spadkobiercy, po tym, jak od całej wartości majątku odejmą wartość naszych zadłużeń, które będą musieli spłacić.

SUMA A

SUMA B

WARTOŚĆ NETTO TWOJEGO MAJĄTKU

W czwartej tabelce wskazujemy osoby, które planujemy uwzględnić w testamencie jako spadkobierców. Tutaj również możemy wpisać wybraną fundację lub stowarzyszenie.

IMIĘ I NAZWISKO	PESEL	CO CHCĘ ZAPISAĆ

IMIĘ I NAZWISKO	PESEL	CO CHCĘ ZAPISAĆ

Przekazanie konkretnych składników majątku wybranym osobom może się odbyć poprzez powołanie do spadku (np. do spadku powołuję żonę Annę), przy pomocy zapisu windykacyjnego (np. zapisem windykacyjnym przekazuję synowi Wojciechowi samochód) albo zapisu zwykłego (np. przyjaciółce Maryli przekazuję 2 tys. zł). Najlepiej pokazać sporządzoną listę osób notariuszowi, który pomoże dobrać właściwe rozwiązanie i poprawnie sformułować testament.

05

Wzory testamentów

Otrzymujemy od Was prośby, aby umieścić w Informatorze wzory testamentów, na podstawie których moglibyście sporządzić swój własny.

Nie możemy jednak tego uczynić z dwóch powodów:

- » jesteśmy orędownikami testamentów notarialnych, a te pisane są w obecności eksperta, który wie, jak stworzyć taki dokument
- » każdy testament jest inny i zależy od indywidualnej sytuacji spadkobiercy – zarówno tej rodzinnej, jak i spadkowej: jedna osoba będzie chciała uwzględnić w nim tylko swojego małżonka, druga przekazać konkretną kwotę pieniędzy wybranej osobie, trzecia zażyczy sobie, aby po jej śmierci dokonano określonej czynności, a kolejna zechce wykorzystać testament, aby kogoś wydziedziczyć.

Zachęcamy do wizyty u notariusza, a jeśli swoją sytuację uważacie za szczególnie trudną lub skomplikowaną, polecamy uprzednio konsultację u adwokata lub radcy prawnego, specjalizujących się w prawie spadkowym. Choć wzory testamentów można znaleźć w Internecie, przestrzegamy jednak, że te **często są błędnie sformułowane** i choć może nam się zdawać, że konkretny wzór odpowiada naszemu przypadkowi, w praktyce bardzo często okazuje się, że gdyby został napisany w sposób rekomendowany na danej stronie, po naszej śmierci spadkobiercy (oraz sądy i prawnicy) mieliby z nim liczne problemy.

Każdy testament jest inny i zależy od indywidualnej sytuacji spadkobiercy – zarówno tej rodzinnej, jak i spadkowej. Jedna osoba będzie chciała uwzględnić w nim tylko swojego małżonka, druga przekazać konkretną kwotę pieniędzy wybranej osobie, a trzecia zażyczy sobie, aby po jej śmierci dokonano określonej czynności.

06

Długi spadkowe

Pamiętajmy, że nasi najbliżsi dziedziczą po nas nie tylko majątek, ale także długi. Jeśli posiadacie jakieś zobowiązania (np. kredyty, pożyczki, karty kredytowe na minusie), koniecznie poinformujcie o tym swoich potencjalnych spadkobierców i wspólnie zastanówcie się, co z tym zrobić. Być może jeszcze za życia będzie można problem rozwiązać, a przynajmniej go zminimalizować.

Oczywiście nie zawsze rozmowa z najbliższymi jest możliwa – czasami zadłużamy się, aby to właśnie ich wesprzeć, albo jesteśmy zmuszeni zaciągnąć kredyt lub wziąć pożyczkę, ponieważ nie możemy liczyć na pomoc rodziny. Jeśli jednak wasze relacje z przyszłymi spadkobiercami układają się pomyślnie, istnieje kilka sposobów, aby zabezpieczyć ich przed długami spadkowymi, niezależnie od tego, czy chcecie napisać testament. Jeśli jesteście mocno zadłużeni, być może warto również zasięgnąć porady prawnej u adwokata lub radcy prawnego.

Zgodnie z polskimi przepisami, spadkobiercy nabywają spadek z tzw. dobrodziejstwem inwentarza, czyli odpowiadają za długi spadkodawcy jedynie do wartości spadku. Dzieje się tak wówczas, jeśli po śmierci bliskiej osoby spadkobiercy nie złożą oświadczenia o sposobie nabycia spadku. Wówczas zakłada się, że dziedziczą właśnie z dobrodziejstwem inwentarza, a takie domniemanie działa dopiero po 6 miesiącach od dnia, w którym dowiedzieli się, że są spadkobiercami.

Jeżeli zależy im natomiast na wcześniejszym przyjęciu spadku, powinni złożyć w sądzie albo u notariusza oświadczenie o przyjęciu spadku wprost albo z dobrodziejstwem inwentarza. **nie zalecamy przyjmowania spadku wprost** – odpowiedzialność za długi nie jest wówczas ograniczona i spadkobiercy odpowiadają za wszystkie zobowiązania zmarłego. **Lepszym rozwiązaniem jest przyjęcie spadku z dobrodziejstwem inwentarza.** Wówczas ich odpowiedzialność będzie ograniczona do wartości majątku, który odziedziczą. Dla przykładu, jeśli zmarły pozostawił dług w wysokości 50 000 zł oraz majątek (np. samochód i oszczędności) o wartości 23 000 zł – spadkobiercy odpowiadać będą tylko do kwoty 23 000 zł. Nie oznacza to jednak, że wierzyciele będą mogli zabrać im tylko to, co nabyli w spadku, tj. samochód i gotówkę zmarłego. Wierzyciele będą mogli domagać się spłaty długu z całego majątku spadkobierców (a więc z ich pensji, renty, emerytury itp.), a ograniczenie odpowiedzialności odnosi się jedynie do rachunkowej wartości spadku.

Aby skutecznie ograniczyć swoją odpowiedzialność, spadkobiercy powinni sporządzić i zgłosić w sądzie lub u notariusza tzw. **wykaz inwentarza** (ujawnia się w nim przedmioty należące do spadku i przedmioty zapisów windykacyjnych wraz z podaniem ich wartości według stanu i cen z momentu otwarcia spadku, a także długi spadkowe i ich wysokość według

stanu z chwili otwarcia spadku), albo zlecić sporządzenie przez komornika tzw. **spisu inwentarza**. Takie rozwiązanie jest szczególnie istotne, jeśli nie wiadomo, jaka jest wartość długów pozostawionych przez zmarłego. Dlatego, z myślą o przyszłych spadkobiercach, raz jeszcze zachęcamy, aby (w miarę możliwości) poinformować ich o wszystkich długach, które posiadamy.

Ważne! Jeśli spadek nabyło kilku spadkobierców, do czasu przeprowadzenia działu spadku, a więc do momentu, kiedy zostanie ustalone, które z przedmiotów należących do spadku staną się własnością konkretnego spadkobiercy (można to zrobić sądownie, albo umownie przed notariuszem), wszyscy spadkobiercy odpowiadają solidarnie za długi spadkowe.

W praktyce oznacza to, że wierzyciel może wyegzekwować cały dług tylko od jednego spadkobiercy (bo zamiast domagać się spłaty zadłużenia częściowo od jednego, częściowo od drugiego i jeszcze trochę od trzeciego, wygodniej jest mu wyegzekwować całą kwotę tylko od jednej osoby). Temu zaś spadkobiercy przysługuje tzw. roszczenie regresowe do pozostałych (czyli ma prawo domagać się od reszty spadkobierców, aby oddali mu część kwoty, którą oni powinni zapłacić i która odpowiada wielkości ich udziałów w spadku).

07

Jak sporządzić testament, żeby rodzina go nie podważyła?

Mimo, że testament jest wyrazem naszej woli i to my decydujemy, co stanie się z tym, co posiadamy, kiedy nas zabraknie, w praktyce zdarza się, że po śmierci testatora spadkobiercy próbują podważyć ten dokument lub go unieważnić. Najczęściej czynią to, gdyż nie są zadowoleni z jego treści, nie szanując tym samym woli zmarłego spadkodawcy.

Jak sporządzić testament, aby rodzina go nie podważyła? Nie istnieje wyczerpująca lista rozwiązań, które dają stuprocentową gwarancję (zdeternowany spadkobierca może ostatecznie dopiąć swego), jednak są sposoby, aby zminimalizować ryzyko. Przedstawiamy je na następnej stronie.

1 **POINFORMUJ SWOJĄ RODZINĘ**

Przed sporządzeniem testamentu spotkaj się z członkami rodziny i poinformuj ich o swoich planach. Wspólnie zastanówcie się, czy rozwiązania, z których chcesz skorzystać, są najlepsze dla wszystkich stron.

2 **IDŹ DO NOTARIUSZA**

Pamiętaj, aby testament sporządzić u notariusza. Testamenty własnoręczne, pisane w domu i tam przechowywane są najczęściej podważane (albo niszczone).

3 **SKONSULTUJ SIĘ ZE SPECJALISTĄ**

Zanim sporządzisz testament, skonsultuj swoją sytuację z adwokatem lub radcą prawnym specjalizującym się w prawie spadkowym – lepiej wydać kilkaset złotych na poradę prawną, niż napisać dokument, który po naszej śmierci przysporzy najbliższym problemów (również tych finansowych).

4 **UWAGA!**

Pamiętaj, że możesz dysponować tylko tymi dobrami, które są Twoje – jeśli wspólnie z małżonkiem jesteście właścicielami nieruchomości lub rzeczy ruchomej, Ty możesz decydować jedynie o tej części, która należy do Ciebie.

08

Testament a przedsiębiorcy

W najbliższych latach, polskie firmy rodzinne założone po 1989 r., czeka pierwsza w historii wolnej Polski zmiana pokoleniowa. Po raz pierwszy bowiem, pokolenie powojennego wyżu, czyli tzw. „baby boomers”, które ponad dwadzieścia lat temu tworzyło własne przedsiębiorstwa, będzie je przekazywało swoim następcom. Choć wśród tychże znajdą się najczęściej dzieci bądź wnuki, będzie się zdarzać, wcale nierzadko, że firmy będą przechodzić w ręce osób nie związanych bezpośrednio z przedsiębiorcami.

Doradcy sukcesyjni, czyli osoby pomagające przedsiębiorcom przeprowadzić sukcesję w firmie, spotykając się z nestorami polskich firm z kilkudziesięcioletnim stażem, wielokrotnie zadają pytanie „co stałoby się z przedsiębiorstwem, gdyby nagle Pani/Pana zabrakło?”.

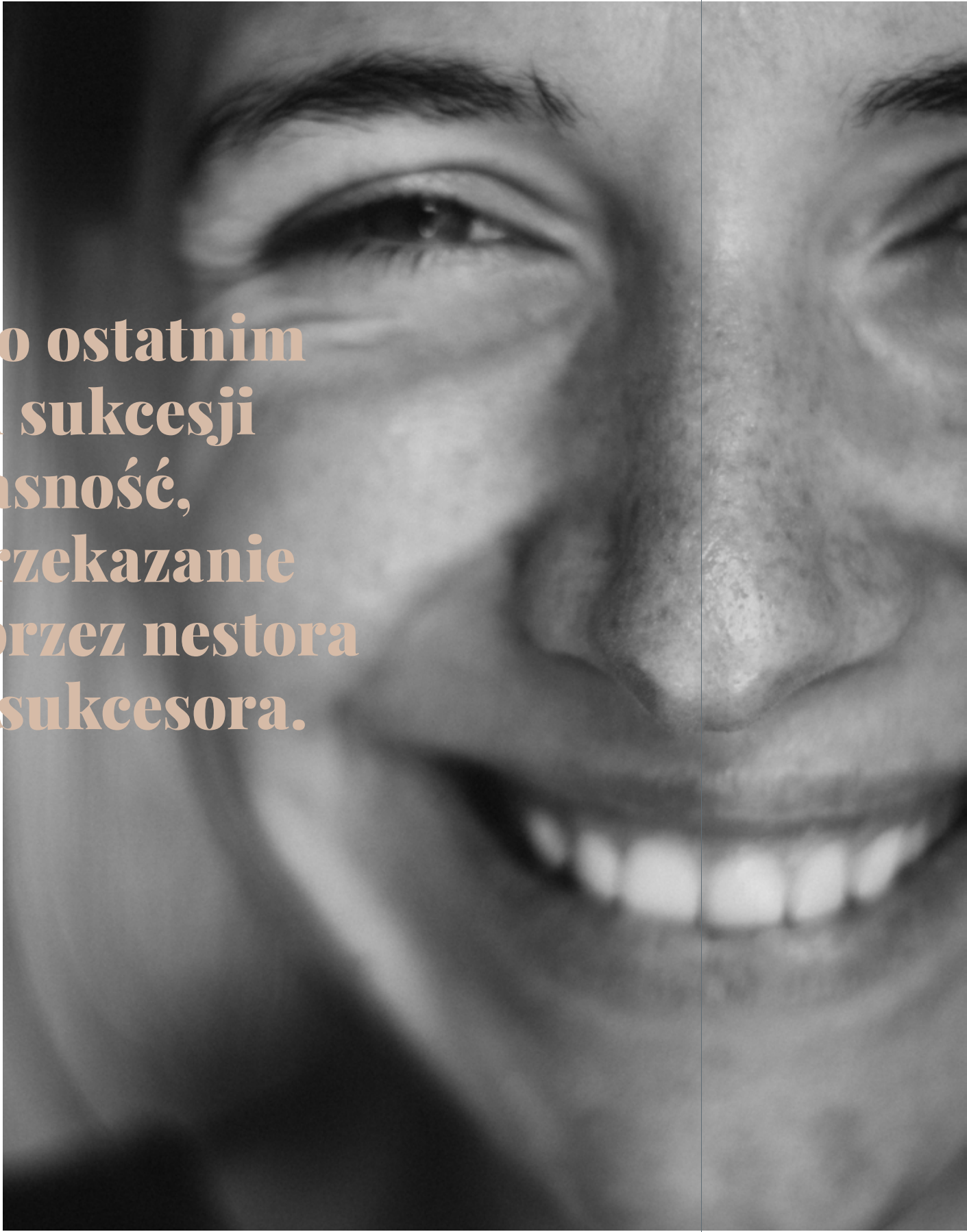
Odpowiedź nadchodziła od razu: „jak to co, firmę przejmą moje dzieci”. Czy jednak sami zainteresowani z tą samą pewnością odpowiadali na to pytanie? „Doświadczenie pokazuje co innego” – wyjaśnia jeden z pierwszych doradców sukcesyjnych na polskim rynku i jednocześnie doskonały fachowiec Łukasz Martyniec. I podkreśla, że często zdarza się, że dzieci mają zupełnie inne plany związane ze swoją karierą zawodową. Albo po prostu nie mają kompetencji do prowadzenia przedsiębiorstwa. „A przecież prawdziwa sukcesja to proces, trwający niekiedy latami, który powinien opierać się na trzech literach ‘w’: wiedzy, władzy oraz własności”⁹.

9

Źródło: A. Lewandowska, Kody wartości, czyli jak skutecznie przejść sukcesję w firmie rodzinnej. Lewandowska i Partnerzy, Poznań 2015 r.

Choć wśród następców, przejmujących firmy rodzinne, znajdują się najczęściej dzieci bądź wnuki przedsiębiorców, będzie się zdarzać, wcale nierzadko, że firmy będą przechodzić w ręce osób nie związanych bezpośrednio z nimi.

Dopiero ostatnim etapem sukcesji jest własność, czyli przekazanie firmy przez nestora w ręce sukcesora.

Łukasz Martyniec tłumaczy, że sukcesor, który w przyszłości ma przejąć przedsiębiorstwo, musi się do tego przygotować.

- » Najpierw latami zdobywa wiedzę związaną z działalnością firmy, przekazywaną nie tylko przez nestora, ale przede wszystkim przez pracowników, odpowiedzialnych za różne części składowe przedsiębiorstwa.
- » Kolejnym etapem jest zarządzanie firmą – pod okiem seniora, sukcesor uczy się administracji firmą, zarządza kapitałem, pracownikami oraz wszystkimi innymi elementami składającymi się na przedsiębiorstwo.
- » Dopiero ostatnim etapem sukcesji jest własność, czyli przekazanie firmy przez nestora w ręce sukcesora.

A co, jeśli nie ma komu przekazać wiedzy, zarządzania i własności? Albo jeśli to osoba nie związana bezpośrednio z rodziną, która ma swój pomysł na biznes? A jeżeli już nestor przekazuje firmę, to jak ma działać, aby zapewnić sobie godną emeryturę aż do śmierci? Jak podzielić przedsiębiorstwo między sukcesorów – po równo, czy według zasług? Co robić, jeśli jeden z partnerów biznesowych w spółce z o.o. nagle umrze i jego udziały w firmie przejmą spadkobiercy ustawowi, czyli małżonek i małoletnie dzieci (a w zasadzie to sąd rodzinny)? To tylko kropla w morzu wątpliwości pojawiających się, gdy mówimy o sukcesji w firmie.

Dlatego warto się zastanowić, czy i Ty nie jesteś firmą rodzinną i czy nie czeka Cię los opisany powyżej.

09

Dlaczego warto uwzględnić w testamencie organizację pozarządową?

Budżet organizacji pozarządowych w dużym stopniu opiera się na wsparciu udzielanym przez osoby prywatne czy zaprzyjaźnione firmy. Gdyby nie serce i gest tych osób, fundacje i stowarzyszenia nie byłyby w stanie prowadzić swoich działań. A te wymagają nakładów. Jednym ze sposobów wsparcia organizacji jest uwzględnienie ich w testamencie. Nawet symboliczna kwota, ale przekazana przez wiele osób, da sumę, dzięki której fundacja lub stowarzyszenie będą mogły rozwijać swoją działalność zmieniając świat na lepszy.

Osoby, które decydują się uwzględnić wybraną organizację w testamencie, często identyfikują się z jej ideą oraz działaniami. Tłumaczą, że choć za życia nie zawsze mogą wesprzeć akcje prowadzone przez daną fundację lub stowarzyszenie, będzie im to łatwiej uczynić po śmierci. Pragną mieć swój wkład w budowanie lepszego świata, w którym będą żyły ich wnuki i prawnuki, chcą jednocześnie zostawić część siebie dla przyszłych pokoleń.

Jak to zrobić?

Poniżej, krok po kroku, opiszemy sposób, w jaki można uwzględnić wybraną organizację w testamencie.

1

JAKI JEST TWÓJ MAJĄTEK?

Zastanów się, co posiadasz, co wchodzi w skład Twojego majątku. Mogą to być zarówno nieruchomości, oszczędności, rzeczy ruchome, jak i prawa oraz inne dobra, które po Twojej śmierci wejdą w skład tzw. masy spadkowej. Następnie zastanów się, czy posiadasz jakieś zadłużenia, a jeśli takie masz, oszacuj ich wartość. Oszacuj również wartość swojego majątku i odejmij od niej wartość zadłużenia. Wtedy będziesz widział, jaki majątek realnie zostawisz po sobie. W obliczeniach mogą być pomocne tabelki, które znajdują się na str. 18–19.

2

KOGO CHCESZ OBDAROWAĆ?

Zastanów się, komu chcesz przekazać swoje dobra. Czy są to osoby najbliższe, które są tzw. spadkobiercami ustawowymi, czy też są to inne osoby jak np. Twoi przyjaciele, sąsiedzi, itp. Po uwzględnieniu tych osób w testamencie i upewnieniu się, że wszystkich obdarowałeś wedle własnego uznania, rozważ choćby symboliczny zapis na wybraną fundację lub stowarzyszenie.

Na końcu tej broszury znajdziesz listę organizacji rekomendowanych przez nas. Jeśli jesteś osobą samotną i nie masz komu zostawić swojego majątku pamiętaj, że jeśli nie wskażesz nikogo w testamencie, zgodnie z prawem spadkowym, Twoje dobra odziedziczy gmina Twojego ostatniego miejsca zamieszkania lub Skarb Państwa. Pragnąc tego uniknąć, rozważ przekazanie swojego majątku wybranej organizacji pozarządowej.

Zachęcamy, abyś przed uwzględnieniem organizacji w testamencie skontaktował się z nią i poinformował ją o tym fakcie. W większości fundacji i stowarzyszeń istnieją procedury związane z przyjmowaniem zapisów testamentowych. Dowiedz się, jakie procedury obowiązują organizację, którą pragniesz wesprzeć. Warto skontaktować się z organizacją również wtedy, jeśli chciałbyś, aby Twój zapis został przeznaczony na konkretny cel. Spotkaj się z przedstawicielem organizacji i opowiedz o swoich planach. Wspólnie ustalicie, w jaki sposób w przyszłości ofiarowany przez Ciebie dar zostanie wykorzystany.

3

UMÓW SIĘ Z NOTARIUSZEM

Jeśli wiesz, co chcesz zawrzeć w testamencie i w jaki sposób go napisać, skontaktuj się z notariuszem i umów na spotkanie. Na naszej stronie internetowej **www.napisztestament.org.pl** znajdziesz link do strony z wykazem notariuszy pracujących w Twoim mieście. Jeśli potrzebujesz pomocy w znalezieniu notariusza, skontaktuj się z nami. Jeśli nie jesteś pewien co do treści testamentu, albo chciałbyś przedyskutować jeszcze kilka kwestii, umów się na rozmowę z adwokatem lub radcą prawnym specjalizującym się w tematyce testamentowej. Jeśli potrzebujesz pomocy w znalezieniu takiego eksperta, możesz skorzystać z tych rekomendowanych przez nas. Pamiętaj, że testament notarialny, w przeciwieństwie do własnoręcznego, napisanego w domu, daje gwarancję, że po Twojej śmierci Twoja wola zostanie uszanowana, a testament nie zostanie podważony (zdarza się, że testamenty notarialne są podważane, jednak z doświadczenia prawników wynika, że dotyczy to niewielkiej ilości wszystkich testamentów).

4

POINFORMUJ WYBRANĄ ORGANIZACJĘ

Po uwzględnieniu wybranej fundacji lub stowarzyszenia w testamencie, poinformuj ją o tym fakcie. Dzięki temu, wybrana przez Ciebie organizacja będzie mogła podziękować Ci za Twoją hojność i opowiedzieć o tym, na co wykorzysta przekazane przez Ciebie środki. Organizacja będzie ponadto mogła zaplanować pewne działania na przyszłość.

Najczęściej zadawane pytania

Dlaczego nie miałbym przekazać wszystkiego co mam swojej rodzinie?

W naszej kampanii nie zachęcamy do wykluczania z grona spadkobierców członków rodziny, tylko do włączania do tego grona organizacji pozarządowych. Jesteśmy przekonani, że znajdzie się miejsce dla wszystkich. Szczególnie, że choćby symboliczny zapis na wybraną fundację i stowarzyszenie może zrobić wielką różnicę i pomóc tym, którzy tej pomocy potrzebują.

Co najlepiej przekazać organizacji w testamencie?

Wszystko zależy od organizacji, którą chcesz wesprzeć. Są takie, pomagające dzieciom, które ucieszą się z mieszkania zostawionego w spadku. W przyszłości będzie ono zamieszkane przez dziecko pozostające pod opieką organizacji. Inne, wspierające chorych bądź umierających, potrzebują środków niezbędnych na zakup leków, specjalistycznej aparatury, zatrudnienie specjalistów i opiekunów. Są też i takie, walczące o prawa zwierząt albo chroniące przyrodę, które potrzebują środków na podejmowanie działań strażniczych, ratowanie zwierząt lub lobbowanie o zmianę przepisów. Te opiekujące się

bezdolnymi, osobami w trudnym położeniu materialnym czy osobami samotnymi potrzebują środków na zakup żywności, prowadzenie programów wspierających, zatrudnienie ekspertów, opiekunów czy organizację imprez przeznaczonych dla swoich podopiecznych. Najlepiej jednak skontaktować się z wybraną organizacją i zapytać o jej potrzeby. W niniejszej broszurze na str. 41-51 znajduje się lista organizacji rekomendowanych przez nas.

Skąd mam pewność, że mój zapis w testamencie zostanie wykorzystany zgodnie z moją wolą?

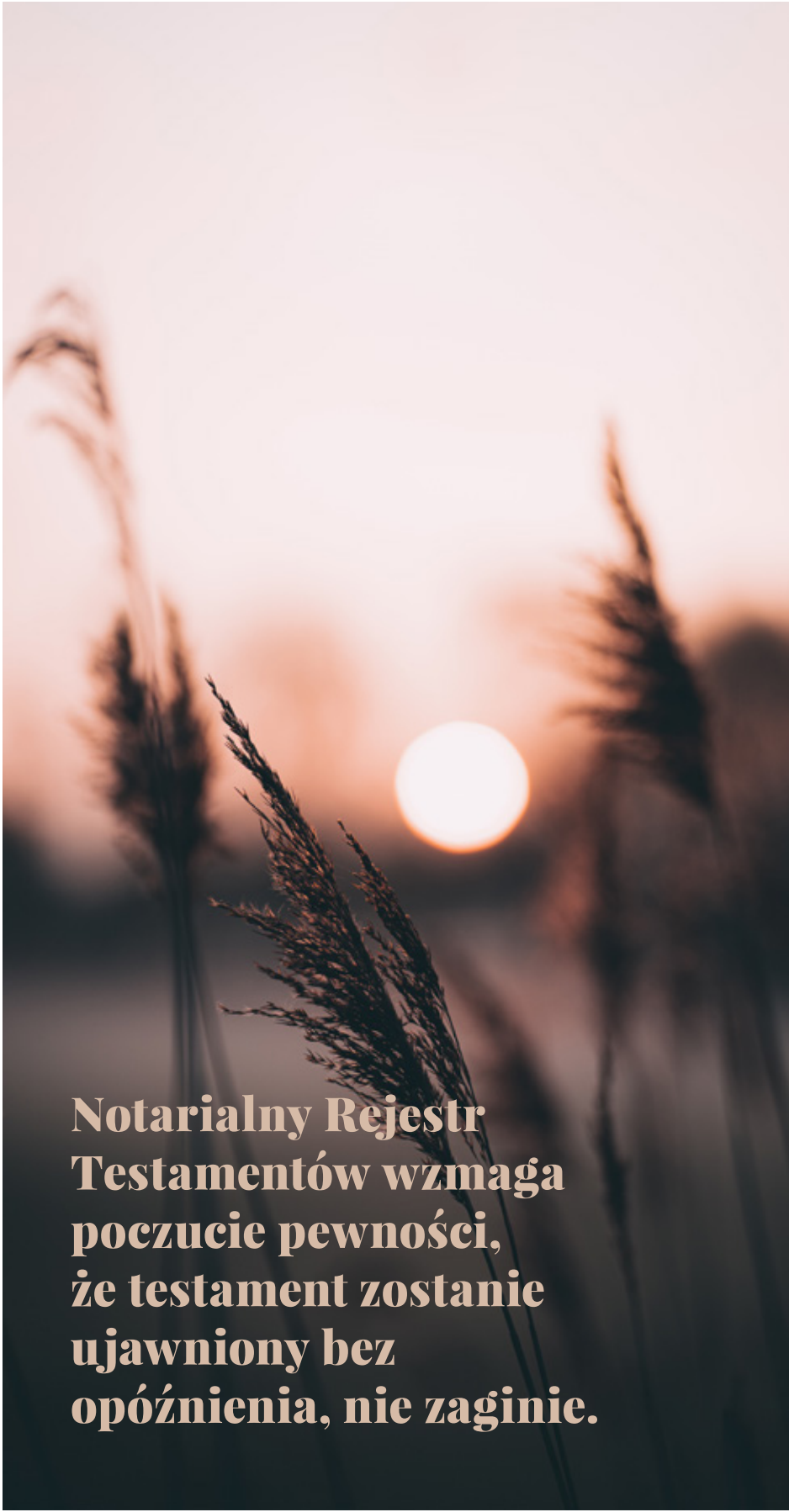
Przed sporządzeniem testamentu warto skontaktować się z wybraną organizacją pozarządową i poinformować ją o tym, w jaki sposób chcielibyśmy, aby nasze pieniądze (lub inne składniki majątku) zostały spożytkowane. Organizacje, które rekomendujemy do uwzględnienia w testamencie to uczciwe fundacje i stowarzyszenia, które zostały dokładnie sprawdzone pod kątem przejrzystości działań, postępowania zgodnie z przepisami prawa i zasadami etyki. Możesz być zatem pewien, że Twoja wola zostanie uszanowana. Dajemy Ci na to gwarancję.

Czy po uwzględnieniu organizacji w testamencie mam ją o tym poinformować?

Jeśli zdecydowałeś się uwzględnić organizację w testamencie, jej przedstawiciele z pewnością ucieszą się na wiadomość o tym. Dzięki temu, będą mogli osobiście Ci podziękować i być może porozmawiać o tym, w jaki sposób można by w przyszłości zainwestować Twoje pieniądze. Dzięki informacji organizacja będzie ponadto mogła zaplanować na przyszłość pewne działania oraz – jeśli sobie tego życzysz – na bieżąco informować Cię o tym, czym się zajmuje.

A jeśli jednak pragnę pozostać anonimowy?

Oczywiście, jeśli taka jest Twoja wola, nie musisz z nikim dzielić się tą informacją. Niemniej, rekomendujemy kontakt z organizacją choćby w tym celu, aby upewnić się, że zapis uczyniony przez Ciebie wywoła po Twojej śmierci skutki prawne i organizacja – zgodnie z Twoją wolą wyrażoną w testamencie – otrzyma to, co jej zapisałeś.

Notarialny Rejestr Testamentów wzmacnia poczucie pewności, że testament zostanie ujawniony bez opóźnienia, nie zaginie.

Czy mogę zapisać część majątku na rzecz fundacji lub stowarzyszenia? Jeśli tak, to jak to zrobić?

Jeśli to, co posiadasz chciałbyś zostawić po śmierci nie tylko swoim najbliższym, ale również wybranej fundacji lub stowarzyszeniu, wystarczy, jeśli w testamencie uczynisz odpowiedni zapis. Możesz to zrobić na kilka sposobów:

- » do całości majątku powołaj zarówno członków rodziny, jak i wybraną fundację lub stowarzyszenie (pamiętaj jednak, że wówczas sprawa o dział spadku, czyli ustalenie, które przedmioty należące do spadku stają się własnością konkretnych spadkobierców, może się ciągnąć miesiącami, albo i latami, ponieważ rodzina niekoniecznie musi zgadzać się z Twoją decyzją odnośnie podzielenia się tym, co im zostawiasz, z osobami trzecimi),
- » za pomocą zapisu windykacyjnego (patrz str. 14) przekazaj konkretne składniki majątku konkretnym osobom, czyli np. małżonkowi lub partnerowi mieszkanie, dziecku działkę, a wybranej fundacji lub stowarzyszeniu kolekcję obrazów,

- » za pomocą zapisu zwykłego (patrz str. 14) przekazaj wybranej fundacji lub stowarzyszeniu konkretną kwotę pieniędzy, która zostanie jej wypłacona przez spadkobierców po zakończeniu wszystkich formalności spadkowych.

Przy doborze rozwiązania zalecamy skorzystanie z pomocy notariusza, który przygotuje testament. Pamiętaj, że testament zawierający zapis windykacyjny powinien być sporządzony w formie aktu notarialnego.

Jeśli chcesz przekazać organizacji pieniądze, możesz także:

- » upoważnić ją na wypadek śmierci (uposażyć) w TFI¹⁰, w którym posiadasz rachunek. Uposażenie obejmie maksymalnie 20-krotność średniego miesięcznego wynagrodzenia,
- » uposażyć wybraną organizację w polisie na życie¹¹ – tutaj nie ma górnej granicy wysokości świadczenia.

Nie zapomnij powiadomić organizacji, że dokonałeś takiej dyspozycji, a w testamencie poleć swoim spadkobiercom, aby powiadomili organizację o twojej śmierci.

10

TFI, czyli Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych – to jedyny podmiot uprawniony do tworzenia funduszy inwestycyjnych, zarządzania nimi i reprezentowania ich w stosunkach z osobami trzecimi. Fundusz inwestycyjny jest to sposób wspólnego inwestowania, polegający na zbiorowym lokowaniu pieniędzy. Tworzony jest przez wpłaty indywidualnych osób, które powierzane są specjalistom.

11

Polisa na życie to inaczej ubezpieczenie na życie – służy zabezpieczeniu finansowemu wskazanych przez ubezpieczonego osób na wypadek jego śmierci oraz daje możliwość rozszerzenia zakresu ubezpieczenia na wypadek pogorszenia stanu zdrowia ubezpieczonego zarówno z powodu chorób, jak i nieszczęśliwych wypadków.

Czy mogę zapisać majątek lub jego część na rzecz fundacji lub stowarzyszenia pod warunkiem? Czy są jakieś ograniczenia prawne?

Nie można pod warunkiem (czyli np.: powołuję do spadku moją siostrę Helenę, pod warunkiem, że po mojej śmierci zaopiekuje się moim psem Azorem) ani powołać do spadku, ani uczynić zapisu windykacyjnego (patrz str.14).

Można jednak w testamencie przekazać:

- » określoną kwotę zapisem zwykłym (patrz str. 14)
- » lub wskazaną rzecz zapisem windykacyjnym z poleceniem (czyli np.: zapisem windykacyjnym przekazuję mojemu synowi mieszkanie przy ul. Jagiellońskiej 15 i jednocześnie polecam mu przesłać na konto stowarzyszenia X (nr KRS 123456789) kwotę 10 tys. zł. Z chwilą otwarcia spadku (a więc momentu śmierci spadkodawcy) syn staje się od razu właścicielem mieszkania. Natomiast stowarzyszenie nie otrzymuje od razu 10 tys. zł – syn ma obowiązek przekazać mu 10 tys. zł niezwłocznie (chyba, że w testamencie po-

stanowiono inaczej). Jeśli natomiast tego nie zrobi, wówczas stowarzyszenie powinno wezwać go piśmiennie do wykonania zapisu (a więc wypłaty 10 tys. zł), a jeśli syn nie dostosuje się do wezwania, wówczas stowarzyszenie może złożyć stosowny pozew do sądu) lub tzw. dalszym zapisem (Dzięki dalszemu zapisowi, zapisujemy w testamencie np. 50 tys. zł synowi i zobowiązujemy go do przekazania jakiejś organizacji 10 tys. zł. Zapis zwykły i dalszy tym różni się od zapisu windykacyjnego, że zapisobiercy (a więc osoby, które mają otrzymać konkretne kwoty pieniężne) nie stają się od razu ich właścicielami, że pieniądze lub środki uzyskane ze sprzedaży powinny zostać przez organizację wykorzystane w określony sposób. Miałyby to podobne skutki, co darowizna celowa. Warto wcześniej spotkać się z przedstawicielem fundacji lub stowarzyszenia i zapytać o ich procedury dotyczące tej kwestii. Następnie notariusz pomoże Ci dobrać odpowiednie rozwiązanie i sformułować je w testamencie.

10

Organizacje pozarządowe uczestniczące w kampanii "Napisz Testament"

Na kolejnych stronach znajdziesz informacje o każdej z jedenastu organizacji uczestniczących w kampanii „Napisz Testament”. Zachęcamy do zapoznania się z opisem, który mamy nadzieję pomoże Ci w podjęciu decyzji o uwzględnieniu jednej z nich w testamencie.

Fundacja DKMS

Fundacja DKMS powstała w 2008 roku po to, by dać szansę na życie chorym na nowotwory krwi, potrzebującym przeszczepienia szpiku. Niesiemy pomoc ludziom, dla których przeszczepienie komórek macierzystych lub szpiku kostnego jest ostatnią szansą na wyzdrowienie. W Fundacji zarejestrowanych jest obecnie ponad 1 714 102* potencjalnych Dawców, spośród których 7995* już oddało swoje komórki Pacjentom z Polski i całego świata.

Naszą misją jest znalezienie Dawcy szpiku dla wszystkich Pacjentów potrzebujących przeszczepienia. Każdego dnia dokładamy wszelkich starań, aby powiększać grono zarejestrowanych, świadomych Dawców szpiku. Staramy się też wspierać te obszary, które bezpośrednio wpływają na jakość życia Pacjentów na każdym etapie ich walki z chorobą.

„[...] Nie wiem czy jesteście w stanie wyobrazić sobie tę chwilę: dostajecie do ręki wyniki krwi, na których między słowami, napisano dużymi literami BIAŁACZKA – miałem wtedy 22 lata. [...] Dzisiaj żyję dzięki komórkom macierzystym od Uli – mojej Dawczyni, żyję dzięki pracy Fundacji DKMS oraz wolontariuszom rejestrującym kolejnych potencjalnych Dawców na całym świecie”.

Wojtek (jeden z naszych byłych Pacjentów)

Prosimy, jeżeli tak jak my i ponad 1,7 mln osób osób, zarejestrowanych w naszej bazie potencjalnych Dawców, chcesz dać szansę na życie chorym na nowotwory krwi, pamiętaj o nas w swoim testamencie.

*dane na maj 2020 r.

DKMS
POKONAJMY NOWOTWORY KRWI

DKMS
POKONAJMY NOWOTWORY KRWI

Żyję dzięki dawcy szpiku.
HANIA Z ŁODZI, 6 LAT

POMOŻESZ?
BO MOŻESZ.
MASZ TO
W GENACH!

ZOSTAŃ DAWCĄ SZPIKU!

ZAREJESTRUJ SIĘ NA
dkms.pl

KRS 0000 318 602

Fundacja DKMS

ul. Altowa 6 lok. 9

02-386 Warszawa

www.dkms.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Paulina Kasperska

paulina.kasperska@dkms.pl

tel. +48 22 882 94 36

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej jest organizacją pozarządową, która od 1991 roku nieprzerwanie wspiera polską naukę i innowacyjne projekty badawcze. W tym czasie udało nam się wesprzeć wielu utalentowanych naukowców i zespoły badawcze. Nagroda FNP stała się najbardziej prestiżowym wyróżnieniem, jakie naukowiec może otrzymać w Polsce. Poprzez inne nasze programy udało nam się sfinansować przełomowe badania prowadzone przez najlepszych polskich uczonych i umożliwić stworzenie nowych miejsc pracy dla studentów, doktorantów i młodych doktorów.

CO ROBIMY? MIĘDZY INNYMI:

- finansujemy przełomowe badania realizowane w instytucjach naukowych i firmach
- wspieramy kolejne etapy karier naukowych wybitnych badaczy
- umożliwiamy dobry start w naukę najmłodszym badaczom
- umożliwiamy powstawanie nowych miejsc pracy dla studentów, doktorantów i młodych doktorów...

Jednym z naszych najważniejszych programów jest program START – największy w Polsce program stypendialny dla najlepszych młodych badaczy przed trzydziestką reprezentujących wszystkie dziedziny nauki. Grono laureatów wszystkich konkursów w programie START liczy już ponad 3100 osób.

Stypendia stanowią dowód uznania dla dotychczasowych osiągnięć młodych naukowców, zapewniając im wsparcie finansowe i dając zachętę do dalszej pracy badawczej.

Godziwe stypendium oznacza również możliwość zadbania o „start” życiowy – dom, rodzinę, zdrowie i edukację dzieci. Jeśli taka jest Twoja wola, ofiaruj polskiej nauce część siebie, pomóż nam wspierać młodych naukowców i pamiętaj o Fundacji na rzecz Nauki Polskiej w swoim testamencie.

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej

ul. I. Krasickiego 20/22
02-611 Warszawa
www.fnp.org.pl
www.start.fnp.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Katarzyna Pronobis

katarzyna.pronobis@fnp.org.pl
tel. +48 22 845 95 09

Fundacja Ronalda McDonalda

Aby rodzina mogła być razem

„Aby rodzina mogła być razem” to misja Fundacji Ronalda McDonalda, która od 2002 roku wspiera dzieci i ich rodziny w czasie długich pobyków w szpitalu. Opieka nad całą rodziną zaczyna się od Pokoju Rodzinnego na oddziale, z domową kuchnią, salonem, łazienką, pralką, od łóżka dla mamy lub taty przy łóżeczku dziecka, od bezpłatnych kompleksowych badań profilaktycznych USG na pokładzie ambulansu Fundacji aż po „Dom poza domem w czasie choroby dziecka”, czyli możliwość zamieszkania rodziców, rodzeństwa dziecka, które leczy się w szpitalu, w Domu Ronalda McDonalda.

DOMY RONALDA MCDONALDA:

Domy powstają w najbliższym sąsiedztwie szpitali dziecięcych i są najważniejszym programem Fundacji, znanym rodzicom na całym świecie. Dom jest miejscem, dzięki któremu rodziny dzieci długo hospitalizowanych mogą być razem i wspierać malucha w walce o zdrowie.

Dla kogoś, kto nigdy nie musiał wyjechać z własnego domu, by leczyć dziecko, to po prostu wygodny hotel, ale dla rodziców, którzy miesiącami czy latami są w podróży, to drugi dom, w którym żyją, gotują, piorą, spędzają święta i cały czas są na wyciągnięcie ręki z dzieckiem. Domy powstają po to, by żadna rodzina nie musiała mierzyć się z koszmarem rozstania z powodu braku dachu nad głową.

Domy Ronalda McDonalda powstają zawsze w miejscach, gdzie znajdują się duże specjalistyczne ośrodki leczenia dzieci. Obecnie jest ich 377 na całym świecie. Pierwszy Dom w Polsce zbudowaliśmy przy Uniwersyteckim Szpitalu Dziecięcym w Krakowie 5 lat temu. Do końca 2019 roku pomogliśmy 409 rodzinom, udzielając 44 720 noclegów. Najdłuższy z pobyków w Domu trwał 386 dni.

Prosimy, pomóż nam i pamiętaj o nas, o Domach Ronalda McDonalda, w swoim testamencie.

Fundacja Ronalda McDonalda

ul. Żwirki i Wigury 63A
02-091 Warszawa
Szpital Pediatryczny WUM
www.frm.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Agnieszka Ostrowska

agnieszka.ostrowska@frm.org.pl
tel. + 48 790 343 013

Fundacja Gajusz

Fundacja Gajusz powstała pewnej zimowej nocy 1998 roku na dziecięcym oddziale onkologicznym w szpitalu przy ul. Spornej w Łodzi. Tisie Żawrockiej-Kwiatkowskiej, założycielce, zabrakło wówczas nadziei. Jej syn Gajusz miał 8 miesięcy. Przebywał w szpitalu prawie od urodzenia. Lekarze zaczęli przygotowywać matkę na jego śmierć. Obiecała wtedy, że jeśli maluch przeżyje, założy fundację, która będzie opiekowała się chorymi, potrzebującymi dziećmi. Kilka dni później Gajusz wyzdrowiał, a ona dotrzymała słowa.

Fundacja Gajusz każdego roku wspiera ponad 200 rodzin, które znalazły się w kryzysowej sytuacji. Zapewnia poczucie bezpieczeństwa, całodobową opiekę, spełnia marzenia.

POMAGAMY:

- w hospicjum stacjonarnym (nazywamy je Pałacem). To niezwykle dom dla nieuleczalnie chorych dzieci,
- w hospicjum domowym – zespół medyczny dojeżdża do domów chorych dzieci, by nie musiały przebywać w szpitalu,
- w hospicjum perinatalnym – tutaj pomagamy okruszkom, o których jeszcze przed narodzinami wiadomo, że zostaną z rodziną bardzo krótko,
- na dziecięcych oddziałach onkologicznych, zapewniając pomoc psychologiczną i wsparcie wolontariuszy,
- w Interwencyjnym Ośrodku Preadopcyjnym Tuli Luli – tulimy niemowlęta opuszczone przez rodziców biologicznych,
- w Centrum Terapii i Pomocy Dziecku i Jego Rodzinie CUKINIA. Wsparcie otrzymują tu rodziny skrzywdzone i ciężko doświadczane przez los.

Fundacja Gajusz

ul. Jarosława Dąbrowskiego 87
93-271 Łódź
www.gajusz.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Natalia Siewiera
nsiewiera@gajusz.org.pl
tel. +48 505 483 704

Stowarzyszenie mali bracia Ubogich

Stowarzyszenie mali bracia Ubogich to międzynarodowa organizacja pożytku publicznego, która działa w Polsce od 2002 roku.

Pomagamy seniorom przewyżać ich samotność. Naszym podstawowym działaniem jest wolontariat towarzyszący, czyli organizowanie regularnych odwiedzin w domach samotnych osób starszych, ponieważ wiele osób po 80. roku życia nie ma już ani rodziny, ani przyjaciół. Skazani na samotność tracą sens życia.

LECZYMY SAMOTNOŚĆ SENIORÓW:

Nasza obecność w domach samotnych starszych ludzi odmienia ich życie, daje radość, poczucie bezpieczeństwa, czasem ratuje zdrowie, a nawet życie. W ten sposób tworzymy więzi, bliskie relacje, a nawet międzypokoleniowe przyjaźnie na wiele lat. mali bracia Ubogich to przyjaciele osób starszych.

ORGANIZACJA W LICZBACH:

- 800 » liczba podopiecznych Stowarzyszenia i odwiedzających ich wolontariuszy,
- 350 » liczba starszych osób każdorazowo zasiadająca przy naszych wigilijnych i wielkanocnych stołach w Warszawie, Poznaniu i Lublinie,
- 500 » średnia roczna liczba osób korzystających z Telefonu Zaufania dla osób starszych.

KWOTY POTRZEBNE NA REALIZACJĘ KONKRETNÝCH CELÓW:

- 300 000 zł » koszt ok. 30 tysięcy godzin regularnej pomocy ponad 320 seniorom,
- 100 000 zł » koszt organizacji 8 spotkań świątecznych,
- 45 000 zł » roczny koszt dyżurów specjalistów Telefonu Zaufania.

Jeśli tak, jak my, wierzysz, że lekarstwem na samotność jest obecność drugiego człowieka, pamiętaj o nas w Twoim testamencie.

Stowarzyszenie mali bracia Ubogich

ul. Gen. Andersa 13
00-159 Warszawa
www.malibracia.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Joanna Mielczarek
jmielczarek@malibracia.org.pl
tel. +48 501 151 045

Fundacja Pomocy Dzieciom „Pociecha”

Fundacja Pociecha to organizacja pożytku publicznego, która od 2012 roku, zmienia życie dzieci z rodzin ubogich i niewydolnych wychowawczo. Wspiera świetlice środowiskowe – zapewnia najmłodszym bezpieczne miejsce po szkole, opiekę, ciepły posiłek i pomoc w nauce. Jej motto to: **ZAWSZE MOŻESZ POMÓC.**

DZIĘKI WSPARCIU DARCYŃCÓW, CO ROKU:

- każda ze świetlic, której pomagamy, przeprowadza średnio 1000 godzin zajęć edukacyjnych, sportowych i innych,
- dwa razy w roku organizujemy dla dzieci wypoczynek nad jeziorem lub w górach,
- wyposażamy dzieci w kompletne wyprawki szkolne.

14-letnia Natalia nie mogła liczyć na wsparcie rodziców. W domu nikt się nią nie interesował, a trudna sytuacja rodzinna przekładała się na gorsze wyniki w nauce. Gdyby nie pomoc świetlicy środowiskowej, Natalia prawdopodobnie nie skończyłaby szkoły podstawowej. Jednak inspiracja, opieka i pomoc, jakie zyskała dzięki uczęszczaniu do świetlicy, sprawiły, że wiele problemów z jej życia zniknęło. „Dzięki regularnym korepetycjom z matematyki w świetlicy Natalia uzyskała promocję do następnej klasy” – opowiada pani Magdalena, pedagog i kierownik świetlicy środowiskowej „Miś”.

Pani Kamila jest samotną matką. Pracuje na nocne zmiany aby móc zapewnić podstawowe potrzeby swoim dzieciom. Zarobione pieniądze z ledwością wystarczają na opłacenie rachunków i zakup podstawowej żywności. Dzięki darczyńcom Fundacji POCIECHA jej 8-letni syn Michał mógł choć na kilka dni wyjechać z domu. Już dzisiaj, pragniemy podziękować za pomysł podzielenia się nadzieją na lepsze jutro. Każdy z nas, **ZAWSZE MOŻE POMÓC.**

Fundacja Pomocy Dzieciom „Pociecha”

ul. Oleśnicka 4/1
50-320 Wrocław
www.fundacjapociecha.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Karina Rawdanowicz-Wróbel
kwrobel@fundacjapociecha.pl
tel. +48 609 454 309

Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ

W Fundacji im. Doktora Piotra Janaszka **PODAJ DALEJ** od 2004 roku wspieramy osoby, którym niepełnosprawność utrudnia bądź uniemożliwia niezależne życie. Każdego roku otaczamy opieką ponad 200 osób, które chcą żyć normalnie, realizować swoje marzenia i być szczęśliwe. Tworzymy dla nich lepszy świat.

W specjalnych mieszkaniach osoby po wypadkach uczą się jak żyć na wózku. Na zajęciach sportowych poprawiają kondycję i motywację. Na szkoleniach przygotowują się do pracy, bo nie chcą żyć z zasiłków. Rozwijają talenty artystyczne i tworzą swój teatr. Asystenci pomagają dzieciom odrabiać lekcje, a z dorosłymi robią zakupy, razem gotują, uczą się poruszania po mieście. Dzieci niepełnosprawne z całej Polski przyjeżdżają na nasze kolonie, by uczyć się samodzielności.

Osób, które czekają na naszą pomoc jest nadal bardzo dużo i dla nich budujemy nowy ośrodek – Osadę Janaszkowo. To będzie miejsce szczególne, zbudowane w oparciu o wartości i idee, według których żył i pracował Doktor Piotr Janaszek. Społecznik i lekarz, który od lat 70-tych zmieniał życie osób niepełnosprawnych. Dziesiątkom ludzi pomógł uwierzyć, że niepełnosprawność nie może być przeszkodą w realizacji marzeń.

Doktor zginął tragicznie w 1998 roku zostawiając wiele niezrealizowanych planów. Dzisiaj Jego pacjenci, przyjaciele i córki są w gronie osób, które prowadzą Fundację i tworzą Janaszkowo.

Państwa pomoc to bardzo ważny dar dla osób, które z powodu niepełnosprawności są zamknięte w domach, samotne, przepełnione smutkiem, zależne od pomocy innych. Proszę pamiętać o Nich w swoim testamencie. Ich przyszłość jest w Państwa rękach.

Fundacja im. Doktora Piotra Janaszka PODAJ DALEJ

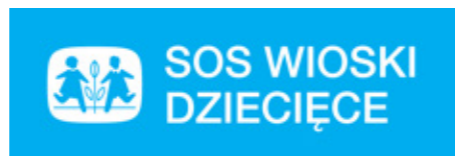
ul. Południowa 2A | 62-510 Konin
www.podajdalej.org.pl
www.OsadaJanaszkowo.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Zuzanna Janaszek-Maciaszek
zuzanna.janaszek@podajdalej.org.pl
tel. +48 63 211 22 19

Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce

Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce od 1984 roku pomaga dzieciom pozbawionym opieki rodziców oraz tym z rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Mamy pod opieką ponad 1560 potrzebujących dzieci. Jesteśmy częścią międzynarodowej organizacji SOS Children's Villages, obecnej w 135 krajach świata. Pragniemy, aby każde dziecko dorastało w rodzinnym środowisku, otoczone domowym ciepłem i poczuciem bezpieczeństwa.

Najbardziej niezwykle opowieści pisane są przez życie. Tak jak historia Asi, która po długiej wędrówce odnalazła swoje miejsce na ziemi. Pod opiekę SOS Wiosek Dziecięcych trafiła po bardzo trudnych doświadczeniach. Poraniona, zamknięta w sobie, dopiero tu powoli odbudowała swój świat i odzyskała nadzieję, że przyszłość może być lepsza. Dzięki wsparciu naszych specjalistów i własnej determinacji ukończyła szkołę i spełniła marzenie o studiach. Kilka lat temu otrzymała piękny dar, który umożliwił jej szczęśliwy start w dorosłe życie – mieszkanie, które w swoim testamencie zapisał Stowarzyszeniu jeden z naszych wieloletnich darczyńców. „Świadomość, że ktoś otworzył swoje serce, uwierzył w moje możliwości i dał mi szansę pozostanie ze mną na zawsze!” – mówi Asia.

POMAGAMY, PROWADZĄC:

- 4 SOS Wioski Dziecięce dla opuszczonych i osieroconych dzieci
- 18 świetlic środowiskowych dla dzieci z rodzin w kryzysie.

Prosimy, pamiętaj o nas w swoim testamencie. Twoja darowizna pomoże nam pokryć koszty związane z opieką nad dziećmi, z ich edukacją, leczeniem lub pozwoli nam rozwinąć programy wspierające młodzież w drodze do dorosłości. Te potrzeby są aktualne dziś i będą aktualne za 5, 10 i 20 lat. Nasza organizacja działa na świecie od ponad 70 lat, a w Polsce od 35 lat. Możesz mieć pewność, że w przyszłości będziemy nadal nieść pomoc potrzebującym dzieciom i dobrze wykorzystamy Twój podarunek.

Stowarzyszenie SOS Wioski Dziecięce w Polsce

ul. Niedźwiedzia 39
02-737 Warszawa

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Katarzyna Olszewska
katarzyna.olszewska@sos-wd.org
tel. 606 929 189

Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych SPES

Naszą misją jest towarzyszenie osobom niepełnosprawnym intelektualnie, osobom w niedostatku, cierpieniu i osamotnieniu. Tworzymy przestrzeń do tego, aby osoby z niepełnosprawnością mogły pracować, żyć w godnych warunkach, budować satysfakcjonujące relacje. Wspieramy także poprzez poradnictwo obywatelskie i socjalne. Fundujemy stypendia dla dzieci w ciężkim stanie klinicznym. Pomagamy od 1986 roku. Blisko 700 osób rocznie otrzymuje nasze wsparcie.

POZNAJ HISTORIĘ ELI

Gdy zmarł tata niepełnosprawnej Eli, martwiliśmy się o jej przyszłość. Została sama. Zналиśmy Elę od dziecka. Jeździła na nasze obozy, przychodziła na sobotnie zajęcia integracyjne, po szkole zaczęła pracować w Warsztacie Terapii Zajęciowej SPES. Z tej przyjaźni powstał Dom Św. Józefa. Prowadzą go wspólnie niepełnosprawni mieszkańcy i pełnosprawni wolontariusze. Dziś, po 10 latach, w domu żyje 4 podopiecznych i 3 asystentów – młodych ludzi, którzy zdecydowali dać siebie najuboższemu. Docelowo w domu może zamieszkać łącznie do 10 osób. Ela jest wśród przyjaciół.

NAJWIĘKSZE WYZWANIE

Blisko 60 podopiecznych będzie potrzebowało pomocy po śmierci rodziców – opiekunów. Dlatego chcemy wybudować większy dom opieki, w którym potrzebujący znajdą intensywną rehabilitację i schronienie do końca swoich dni.

SPES oznacza z łac. nadzieja. Prosimy nieś z nami nadzieję potrzebującym. Pomóż nam wybudować dla nich Dom. Drogi Darczyńco, prosimy uwzględnić SPES w swoim testamencie.

Stowarzyszenie na Rzecz Niepełnosprawnych SPES

ul. Kościuszki 46
40-048 Katowice
www.spes.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Joanna Mazurek
joanna.mazurek@spes.org.pl
tel. 695 384 502

Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt „Viva”

Fundacja Viva! Akcja Dla Zwierząt powstała w 2000 r. i zajmuje się walką o poprawienie losu zwierząt. Ten cel realizujemy przez bardzo szerokie spektrum działań – od reagowania w przypadkach znęcania się nad zwierzętami i prowadzenia spraw w sądach przeciwko ich oprawcom, przez szkolenia instytucji państwowych, aż po prowadzenie zakrojonych na szeroką skalę kampanii i akcji informacyjnych propagujących etyczne traktowanie zwierząt.

Zachęca też do adopcji zwierząt ze schronisk oraz piętnuje niehumanitarne i nieetyczne praktyki firm i osób prywatnych.

„Fundacja działa na wielu polach, od prowadzenia schroniska, przez dbanie o dobrostan zwierząt w cyrkach, po akcje uliczne, spotkania i wspólne świętowanie przy pysznym jedzeniu. Rozliczają się z każdej złotówki, chętnie przyjmują nowe, zainteresowane pomaganiem osoby, współpracują z innymi fundacjami by razem osiągać zamierzone cele” – z informacji na jednym z portali społecznościowych.

Działamy poprzez akcje charytatywne i edukacyjne, których celem jest opieka i pomoc zwierzętom bezdomnym, porzuconym i okrutnie traktowanym. Ponadto wspieramy działania w zakresie ochrony środowiska, jak również propagujemy i upowszechniamy informacje na temat zdrowego stylu życia i żywienia.

Jeśli nasze idee są Ci bliskie, rozważ uwzględnienie naszej Fundacji w testamencie.

Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt „Viva”

ul. Kawęczyńska 16 lok. 39
03-772 Warszawa
www.viva.org.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Cezary Wyszynski
cezary@viva.org.pl
tel. +48 22 828 43 29

Fundacja WWF Polska

WWF jest jedną z największych i najstarszych organizacji chroniących zagrożone gatunki i zajmujących się ochroną ekosystemów. Działamy na całym świecie. W Polsce od 2000 roku dbamy o dobrostan pradawnych drzewostanów – jesteśmy obecni choćby w Puszczy Białowieskiej i karpaccich lasach. Zabiegamy o to, by zwiększać liczebność zwierząt, dla których lasy są ostoją – m.in. rysiów, niedźwiedzi i wilków. Nad Bałtykiem troszczymy się o nadmorskie ssaki i ptaki. Od wielu lat we wszystkich rejonach kraju wdramy liczne rozwiązania, które mają zapobiec konfliktom na linii człowiek – zwierzę. Zachęcamy Polaków, żeby dokonywali świadomych wyborów konsumenckich, które minimalizują negatywny wpływ na środowisko.

Dzięki naszym działaniom od 2007 roku do natury powróciło w Polsce 80 rysi.

Wyłowiliśmy z Bałtyku sieci ważące ponad 300 ton, ratując w ten sposób wiele morskich ssaków, ryb i ptaków. Udało nam się przekazać ponad 310 pastuchów elektrycznych hodowcom owiec, dzięki czemu ich stada są chronione przed atakami wilków i niedźwiedzi. Montujemy na rzekach przepławki, aby umożliwić odbycie tarła wędrownym gatunkom ryb. Tworzymy lokalne grupy wsparcia, dzięki którym codziennie monitorujemy ważne z punktu widzenia ekologii siedliska – nad Bałtykiem utworzyliśmy Błękitny Patrol, w górach działają w naszym imieniu Strażnicy Karpat.

Chcielibyśmy, żeby nawet w dalekiej przyszłości wszyscy mogli się cieszyć czystym powietrzem, aby w puszczech nadal rosły kilkusetletnie drzewa, po dżunglach kroczyły drapieżne koty, a morskie ssaki cieszyły się swobodą w bezpiecznych akwenach.

Przyroda to Twoje dziedzictwo. Uwzględnij WWF w testamencie.

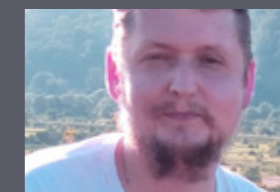

Fundacja WWF Polska

ul. Usypiskowa 11
02-386 Warszawa
www.wwf.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Maciej Piekarz
mpiekarz@wwf.pl
tel. +48 885 224 205

Pallotyńska Fundacja Misyjna Salvatti.pl

Pallotyńska Fundacja Misyjna Salvatti.pl działa od 2008 roku. Szybko stała się jedną z najbardziej znanych organizacji pozarządowych działających w krajach Globalnego Południa. Obejmuje pomocą regiony nękane przez ubóstwo, wojny i klęski żywiołowe. Działamy już w 15 krajach świata, w Afryce, Ameryce Południowej i Azji. Wspieramy edukację ubogich dzieci. Martin z Rwandy, Auriangel z Wenezueli, Jessica z Indii dzięki nam mogą chodzić do szkoły. Finansujemy naukę, mundurki szkolne, posiłki, a także wspieramy budowę szkół, tworzenie placówek dla osieroconych dzieci oraz działalność domów dla dzieci ulicy. Edukacja jest skuteczną pomocą, bo zmienia perspektywę patrzenia na rzeczywistość i pozwala zawalczyć o lepszą przyszłość. "Osierocona Daria z Kolumbii dzięki testamentowi jednego z darczyńców nie znalazła się na ulicy. Dla niej i innych sierot stworzyliśmy przytulny dom dziecka" – mówi ks. Jerzy Limanówka, prezes Fundacji.

O nauce trudno myśleć, kiedy jest się głodnym czy chorym, a taka sytuacja dotyka 80 proc. społeczeństwa krajów afrykańskich. Dlatego wspieramy ośrodki zdrowia i dożywiania. Zdobywamy fundusze na leki i sprzęt medyczny. Współpraca z misjonarzami pozwala nam skutecznie dotrzeć do miejsc, gdzie pomoc jest najbardziej potrzebna.

Uwrażliwiamy serca na potrzeby najuboższych, by wspólnie zmieniać świat na lepsze. Bo wszyscy możemy mieć wpływ na jego kształt, zgodnie z naszymi poglądami i wolą. Sporządzając testament, czynimy dobro w nieskończoność. Jeśli chcesz, możesz uwzględnić w swoim testamencie naszą organizację. Twój wspaniałomyślny DAR zapewni kolejnym pokoleniom lepszą przyszłość. Będziesz NIESKOŃCZENIE DOBRY.

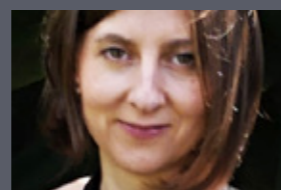

Pallotyńska Fundacja Misyjna Salvatti.pl

ul. Wilcza 8
05-091 Ząbki
www.salvatti.pl

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Monika Mostowska
monika.mostowska@salvatti.pl
tel. +48 698 815 636

Fundacja Dorastaj z Nami

Bohater to „bardzo dobry człowiek, którego Pan Bóg zabiera do siebie, gdy ten już wypełni na ziemi swoją misję” – mówi nasza podopieczna Hania Labunowicz-Majowa, córka ratownika TOPR, który zginął ratując ludzi w górach.

Zgadza się z tym też Julka, której tata strażak zginął w płomieniach ratując człowieka. Także Bogna, której tatę na służbie zastrzelili bandyci oraz Michał, który stracił wszystkie włosy bo jego tata żołnierz poległ na misji w Afganistanie. I Piotr i Zuzia i Rafał..... i wielu, wielu innych podopiecznych Fundacji Dorastaj z Nami. Nie zwrócimy tym dzieciom Taty, ale wiemy, jak im mądrze pomóc w dorastaniu.

Fundacja Dorastaj z Nami działa od 10 lat i jako jedyna organizacja pozarządowa w Polsce inspiruje różne grupy społeczne i biznesowe, aby działały razem na rzecz pomocy dzieciom strażaków, ratowników górskich, żołnierzy, policjantów, a od 2020 roku także medyków walczących z covid-19, którzy zginęli lub zostali ciężko ranni podczas pełnienia służby publicznej.

Naszym celem jest długotrwałe wspieranie dzieci z całej Polski – od chwili przyjęcia do Fundacji aż do zakończenia przez nie nauki, nawet do 25 roku życia. To zobowiązanie wobec nich na długie lata, ale dzięki Fundacji dzieci otrzymują regularną pomoc edukacyjną, psychologiczną, finansową. Pomagamy im także w przygotowaniu do podjęcia pracy i rozpoczęciu dorosłego życia.

Od chwili powołania Fundacja Dorastaj z Nami objęła opieką 264 dzieci. Więcej o Fundacji Dorastaj z Nami: www.dorastajz nami.org

Prosimy Cię o zapis w Twoim testamencie na rzecz naszych podopiecznych, których rodzice zginęli na służbie. Prosimy całym sercem, bo „gdy giną bohaterowie, rodzi się krzywdza ich dzieci”.

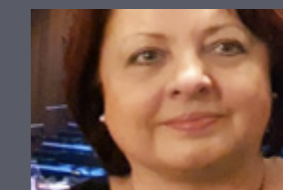

Fundacja Dorastaj z Nami

ul. Ogrodowa 7
00-893 Warszawa
www.dorastajz nami.org

Osoba odpowiedzialna za kontakt:

Dorota Gabryel
d.gabryel@dorastajz nami.org
tel. +48 602 447 995

Organizacje uczestniczące w kampanii "Napisz Testament"

Stowarzyszenie na Rzecz
Niepełnosprawnych SPES

Fundacja im. Doktora Piotra
Janaszka PODAJ DALEJ

Fundacja Pomocy
Dzieciom "Pociecha"

Aby rodzina mogła być razem

Fundacja
Ronalda McDonalda

Fundacja na rzecz
Nauki Polskiej

Fundacja
Gajusz

Stowarzyszenie
SOS Wioski Dziecięce

Stowarzyszenie
mali bracia Ubogich

Fundacja
DKMS

Międzynarodowy Ruch na
Rzecz Zwierząt "Viva!"

Fundacja
WWF Polska

Pallotyńska Fundacja Misyjna
Salvatti.pl

Fundacja
Dorastaj z Nami

Fundacja Otwarte Forum

ul. Stryjeńskich 17/40
02-791 Warszawa
kontakt@of.org.pl

Ewelina Szeratics

Manager kampanii „Napisz Testament”
tel. +48 500 857 074
kontakt@napisztestament.org.pl
www.napisztestament.org.pl